

Шуканова Анжела Анатоліївна

Кандидат педагогічних наук, доцент,

завідувач кафедри географії, методики її навчання та туризму

Контактна інформація:

Службова адреса: Полтава, вул. Остроградського, 2, кім. 9

e-mail: shukanova0707@gmail.com

fhg.shukanova@gsuite.pnpu.edu.ua

Трудова і професійна діяльність: У 1993 р. закінчила з відзнакою Харківський державний університет, кваліфікація «географ, викладач географії», спеціалізація «Охорона природи і раціональне використання природних ресурсів». З 1996 по 2002 р. працювала вчителем географії та економіки у школі № 37 м Полтави, отримала «вищу категорію». У 2003 р. прийнята на посаду асистента кафедри географії та краєзнавства ПНПУ. З 2004 р. старший викладач, з 2010 р. доцент, з 2019 р. завідувачка кафедрою географії та методики її навчання (з 2021 р. кафедра географії, методики її навчання та туризму). У 2021 р. здобула освітню ступінь магістра зі спеціальності 242 Туризм у ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Кандидатська дисертація на тему: «Методика формування економічних знань в учнів 9-10 класів у процесі навчання географії» зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика навчання (географія) захищена у 2009 р. в Інституті педагогіки АПН України.

Навчальна і методична робота: Викладає навчальні дисципліни: «Економічна і соціальна географія світу», «Туристичне країнознавство», «Туризмознавство», «Освіта для сталого розвитку», «Рекреаційна географія», «Екологічний туризм» та ін. Гарант освітньо-професійної програми «Туризм та рекреація» бакалаврського рівня вищої освіти. Пройшла міжнародне стажування на тему «Якість у вищій освіті» у проекті «Зміни педагогічних факультетів у 21 столітті» (Masaryk University, 22.10.2020 – 15.12.2020, Брно, Чехія), підвищення кваліфікації «Удосконалення науково-педагогічного рівня викладання географічних дисциплін шляхом застосування сучасних засобів та технологій навчання щодо формування професійних компетентностей у здобувачів вищої освіти на засадах сталого розвитку» в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (2024 р.), пройшла навчання за програмою професійного і науково-педагогічного стажування «Стратегічна автономія та конкурентоспроможність ЄС в новій глобальній економіці» у ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» (2025 р.), «Академія ШІ для освітян від Google» в ТОВ «Академія цифрового розвитку»

(2025 р.), «Новітні практико-орієнтовані рішення онлайн освітнього процесу з природничих спеціальностей» в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна (2025 р.) та ін.

Наукова робота: Коло наукових інтересів: методика навчання географії та економіки, туризм і рекреація, сталий розвиток і раціональне природокористування, економічна і соціальна географія світу. Загальна кількість публікацій – понад 100, у т. ч. 11 підручників та навчально–методичних посібників з грифом МОН, 25 статей у провідних фахових виданнях. Під керівництвом викладача підготовлено переможців II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з географії та туризму. Керівник студентської проблемної групи «Проблемне країнознавство та географія туризму», за результатами досліджень якої підготовлено студентські публікації.

Організаційна робота: член журі III і IV етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад з географії, Всеукраїнських турнірів юних географів, Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з географії; член робочої групи з розроблення стандартів вищої освіти України в складі підкомісії 106 Географія науково–методичної комісії з біології, природничих наук та математики сектору вищої освіти Науково–методичної ради Міністерства освіти і науки України та член робочої групи з розроблення навчальних програм з географії для 10 класу (Рівень стандарту) ЗНЗ відповідно до наказу МОН, член Координаційної ради з питань розвитку туризму та курортів при Полтавській обласній військовій адміністрації, член Полтавської обласної організації Національної спілки краєзнавців України, експерт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. З 2022 р. очолює збори (конференцію) трудового колективу Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Нагороджена Почесною грамотою Полтавської обласної державної адміністрації (2017 р.). Подякою Міністерства освіти і науки України (2018 р.), Грамотою Міністерства освіти і науки України (2020 р.), Подякою Національної академії педагогічних наук України (2022 р), Почесною грамотою Міністерства освіти і науки (2024) та ін. відзнаками.

***Найвизначніші публікації:**

Монографії:

Компетентнісне навчання та викладання географії у системі неперервної педагогічної освіти: кол. монографія / [авт. кол.: Л. П. Вішнікіна, А. А. Шуканова, О. А. Федій, С. П. Сарнавський, та інші.]; за наук. ред. д-ра пед. наук Л. П. Вішнікіної. Полтава, 2022. 221 с.

Підручники та навчальні посібники:

Географія: Підручник для 7 класу (з грифом МОН України) / О. М. Топузов, О. Ф. Надтока, Л. П. Вішнікіна, А. А. Шуканова, В. М. Самойленко. К. : ДНВП «Картографія», 2015. 288 с.

Методика навчання географії у 6-му класі загальноосвітніх навчальних закладів: навчально-методичний посібник для вчителів географії та студентів педагогічних вищих

навчальних закладів (з грифом МОН України) / О. М. Топузов, О. Ф. Надтока, Л. П. Вішнікіна, А. А. Шуканова. – К. : ДНВП «Картографія», 2015. 128 с.

Шуканова А.А. Туристичне країнознавство. Методичні рекомендації з освоєння дисципліни для студентів II курсу спеціальності 242 Туризм: навч. - метод. посібник. Полтава : Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, 2019. 24 с.

Шуканова А. А. Рекреаційна географія та рекреалогія : метод. реком. з освоєння дисципліни; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2019. 36 с.

Шуканова А. А., Шуканов П. В. Глобальна стратегія сталого розвитку : методичні рекомендації до проведення практичних занять та виконання самостійної роботи здобувачами ОП «Середня освіта (Географія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. 25 с. <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/21496>

Шуканова А. А. Позакласна та позашкільна діяльність учнів з географії : методичні рекомендації до проведення практичних занять та виконання самостійної роботи студентів. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. 22 с. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/21495>

Публікації в журналах:

проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

Tatyana Petruk, Heorhii Skliar, Anzhela Shukanova, Victor Yemtsev and Vasyl Shykerynets. Establishment of Entrepreneurial Activities in the Field of Green Tourism in European Countries. *Academy of Entrepreneurship Journal* (Print ISSN: 1087-9595; Online ISSN: 1528-2686). 2020. Volume 26, Issue 4. (Scopus)

Shukanova A., Yekimov S., Nepokupna T., Ryabev A., Tonkoshkur M. Using social media to increase the communicative competence of future specialists in the field of ecological tourism. *E3s Web of Conferences* 273, 09013 (2021) DOI: 10.1051/e3sconf/202127309013 (Scopus)

категорії Б

Єрмаков В., Сарнавський С., Шуканова А., Вішнікіна Л., Помаз Ю. Формування полікультурної компетентності при вивченні географії України і світу. *Витоки педагогічної майстерності*. 2025. №35. С. 107-112. DOI <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2025.35.331079>

Шуканов П., Шуканова А., Логвин М., Карпенко Н., Логвин Д. Системно-інтегральне значення геоeкономіки у розвитку туристичних дестинацій. *Адаптивне управління: теорія і практика*. 2025. Серія Економіка. Том 20. №40. С. DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0654-20\(40\)-08](https://doi.org/10.33296/2707-0654-20(40)-08)

Карпенко Н.М., Шуканов П.В., Логвин М.М., Єгорова О.В., Шуканова А.А. Реалізація туристичного потенціалу в умовах війни та повоєнного відновлення: регіональний аспект. *Актуальні проблеми сталого розвитку*. 2025. Том 2. № 4. С. 80-87. DOI: 10.60022/2(4)-9S

Шуканов П. В., Шуканова О. О., Риндюк О. С. Екологічні аспекти економічної безпеки: стале виробництво та ресурсозбереження. *Академічні візії*. 2024. Вип. 35. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13871758>

Шуканова А., Шуканов П., Копилець Є. Експортний та рекреаційний потенціал геліцекультури як галузі тваринництва України. *Часопис соціально-економічної географії*. 2024. № 36. DOI: <https://doi.org/10.26565/2076-1333-2024-36-04>

Непокупна Т. А., Шуканова А. А., Вішнікіна Л. П., Єрмаков В. В. Вплив географічного зазначення на розвиток гастротуризму. *Наукові перспективи*. 2024. № 5 (47). DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-5\(47\)-886-898](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-5(47)-886-898)

Олександр Федій, Любов Вішнікіна, Анжела Шуканова. Застосування географічних інформаційних систем у підготовці майбутніх вчителів географії. *Витоки педагогічної майстерності* : зб. наук. праць Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2022. Випуск 29. С. 236-240 DOI: 10.33989/2075-146x.2022.29.264357

Шуканова Анжела, Вішнікіна Любов, Володько Ольга, Дудник Світлана. Соціально-психологічні чинники управління персоналом в контексті розвитку туристичних підприємств. *Галицький економічний вісник*. № 3 (76) 2022. С. 42 – 47. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.03

Участь у конференціях:

Шуканова А.А., Шуканов П. В. Екотуризм як природоцентричний напрямок розвитку сталого туризму. *Матеріали II Міжнародного науково-практичного форуму «Основні цілі стратегії сталого розвитку: проблеми та перспективи»*, (м. Полтава, 24-25 вересня 2025

р.) / За заг. ред. проф. М. В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2025. С. 588 – 590.

Шуканова А.А., Шуканов П.В. Макрорегіональні особливості розвитку туристичних дестинацій. *Регіон – 2025: стратегія оптимального розвитку: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Харків, 20 листопада 2025 р.) / Гол. ред. колегії Л.М. Немець. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. С. 95 – 97.

Шуканова А.А., Самофалов Л.В. Перспективність розвитку геотуризму та створення геопарку «Гора Пивиха» на лівому березі Кременчуцького водосховища. Освітні й наукові виміри географії та туризму: матер. IV Всеукраїнської науково-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю (м. Полтава, 15 травня 2025 р.) / відп. ред.Є. В. Копилець. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2025. С. 132 – 135.

Шуканова А. А., Кулініч І. А. Компетентісний підхід до вивчення країн світу у курсі географії 10 класу. *Географічна наука та освіта: перспективи й інновації* : зб. матеріалів V Міжнар. наук.-практ. конф., Переяслав, 15-16 жовт. 2025 р. / [редкол.: Коцур В. В., Руденко Л. Г., Маруняк Є. О. та ін.]. Переяслав (Київ. обл.), 2025. С. 294 – 298.

Шуканова А. А. Формування міжпредметної країнознавчої компетентності здобувачів у процесі навчання географії. *Інтеграція фундаментальних та прикладних досліджень в географічній, екологічній та хімічній освіті* : зб. матеріалів VIII Всеукраїнської наук.-практ. інтернет-конф, 25 листопада 2022 р. ; [відп. за вип. Браславська О. В. та інші]. Умань: Візаві, 2022. С. 175 - 178.

Дядченко Ю. О., Шуканова А. А. Музеї при закладах освіти як осередки виховної роботи та об'єкти туристського інтересу. *Міжнародний та національний досвід суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції* : тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції, 28 жовтня 2022 р. Мукачево: МДУ, 2022. С. 26 – 27.

Ist International Tourism Conference: Responsible Tourism. 14 квітня, 2023 року, Економічний університет в Бидгощі (Польща). Тема доповіді: «Rural Tourism And Its Geospatial Organization In Poltava Region».

«Sharing EU multilingual education policymaking practices in Ukraine» (від проекту MultiEd програми Erasmus Plus) (On-line), 28 квітня 2023 року, м. Тарту (Естонія).